

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEGZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó;

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Álljunk csak meg egy szóra

a „Cercul de Studii Agronomice”-nek a Dimi-
neața által ismertett emlékiratánál, melyre őt a
romániai buza-termelés problémája (mondhat-
juk „válsága”) ösztönözte.

Igaz ugyan, hogy ezt már a közgazda-
sági verebek is rég csiripelik és a tényt magát
viszont a legelszántabb „nemzeti” agrár-
reformisták sem merik letagadni, a kérdés
mégis csak aktuális marad és tovább rágja az
állam hitelét és a leu árfolyamát!

A „Cercul” emlékirata a jövőre nézve is
csak mérsékelten optimista, miért is igen he-
lyesen, mindjárt orvoszereket is ajánl. Hogy
melyek és milyenek azok, meglátjuk alább.

Az emlékirat azon megállapítása, hogy a
román buza a világpiacon képtelen versenyre
kelni az amerikaival, szánakozó mosolyra kész-
tet. Ki beszélhet ma „világpiacon verseny” ről?
Jó lesz, ha az ideai aratás után nem leszünk
kénytelenek az amerikai búzával a *belföldi*
piacon versenyre kelni.

Mert valóban mi 22 millió q. buza-termés
(ennyit remél a Cercul) 17 milliónyi román
állampolgárnak, holott ha normális vetésterület
munkálatik meg, vetőmagra egymagában 8—9
millió q.-át kell számítani! Pedig a 22 millió
még nincs zsákban, — csak a reményekben.

Térjünk át a C. emlékiratának orvoslási
javaslatára.

Ezek a mai viszonyok közt sajnos, inkább
csak érdekesek és theoretikus értékűek — sőt
talán még azok sem — és azokkal a városi
lakosságot, ipari munkásságot és hegyvidéket
még néhány generáción keresztül sem fog le-
heini jóllakolni, bárha az emlékirat „*kicsiny
áldozatokkal, rövid idő alatt, jó eredménye-
ket*” ígér!

Tehát lássuk: a főhelyet az orvoslásnál
elfoglalja az „*alapos mozgalom*”, mely a pa-
rasztokat *redbirni, meggyőzni, megnyerni* hiva-
tott azon eszmének, hogy fokozzák a buza-
termelést; és ebben odáig megy az emlékirat,
hogy elérendő célként a *földek felének buzá-
val való bevetését* tűzi ki!

Hunyjunk szemet azon, talán már túlha-
ladott álláspont felett, hogy a kultúra fokmérője
az 50%-os buza-terület (a Regátban talán még
az) és hogy az Erdélyben alig pár év. alatt még
csak fokozná a katasztrofális termés csökkené-
sét. Ez volna mellesleg hatása a köztudomás
szerint lényegesen csekélyebb hozamu tavaszi-
buza térfoglalásának is. (Abnormis években,
mint például a tavalyi ősz is volt, természetese-
sen megvan ennek a jogosultsága).

Több figyelmet érdemel a javasolt roz-
stermelést felkaroló propaganda, valamint a járó

buzáé, (melyet érthetetlenül a Cercul grâu
„*umblator*” helyett „*schimbator*”-nak nevez,
melléje téve a francia „*inversible*” nevet).
Mindezekhez azonban köztudomásulag éviize-
dek kellene.

Kérdés azonban, hogy az „*új földesurak*”
kapacitálhatók ily „*reábirás, megnyerés, meg-
győzés*” szelid eszközei által a honmentő buza-
termelésre?

Nincs jogunk, hogy ezen kérdésre he-
lyettük mi adjuk meg a választ, inkább azt
ajánljuk, hogy méltóztassanak ezt tőlük meg-
kérdezni!

Egy másik termésfokozó árkánom lenne
a „*praemiumok*” felemelése. Ez bizonyára hat-
hatós eszköz volna, csak tudná a termelő, hogy
miféle praemium emelésére számíthat. Eddig
ugyanis csak „*ígéreteket*” kapott (a 75 kg.-nál
magasabb minőségű sulyu buza szabad for-
galma; 200 leu hektáronként az ideai vetésért
stb.), melyek teljesítéséről eddig mindig meg-
feledeztek! Már pedig az *ígéretek* emelése
nem biztos termésfokozó hatással!

Igen! *Szabad* értékesítés, exportnak nem
kiviteli illetékekkel, permiszekkel való agyon-
nyomorítása stb. stb., ezek ösztönöznék az új
és régi termelőt a buza-termelés fokozására.
Ezeket eszközölje ki a Cercul, akkor lesz erjed-
mény.

TÁRCA.

A 40-ik évforduló.

Írta: Dr. Péter Béla.

Bocsáss meg, kedves olvasóm, hogy ezutal
a rég elmúlt idöket idézem vissza lelki sze-
meid elé. A 40 év előtti idökre öhajtok most
vissza térni, mert éppen most januárban van
40 éve, hogy kezembe nyomták a tollat cikk
írása kedvéért. Ezt nem azért mondom, hogy
te mindjárt gálába vessed magadat és jöjj ne-
kem gratulálni, óh nem, az ünnepelésnek és
gratulációnak vége, mert tudvalevő dolog, hogy
mindenkit csak egyszer lehet megjutatni. En
pedig már megkaptam annak idején a „*huszon-
ötöt*”. Többször azért sem illik az embert ki-
pécézni és közszemlére kitenni, mert az évfor-
dulók gyakoribb emlegetése félreértésekre ve-
zethetne és az illető azt a nyugdíjfelé való
kitessekelésnek vehetné. Diszesen megünne-
peltük annak idején bár teljesen szűk körben
és családiasan kartársaim jóvoltából szolgálatom
25 ik évtordulóját, ennek folytán tehát már
immunizálva vagyok a jubilálás ellen, és már
bátran írhatok az azóta megismétlődő évfordu-

lókról, anélkül hogy holmi jubileumra gondol-
nék. Elég volt belőle egy is; akkor is azt
mondta Sz. kollégám, hogy ez valóságos ke-
resztre feszítés volt! No meg kivel is jubi-
lalnánk ma? Akkor a Pannonia szálló külön
éttermét töltötte meg vig társaságunk, ma leg-
feljebb Karikásnál tudnánk nagyon kis asztalnál
gubbasztani egy-ketten.

Tehát 40 éve, hogy kedves olvasóim
nyugalmát háborgatom, de ennek ódiámát át-
hárítom azokra, akik engem bevettek az írás
mesterségébe és felbiztaltak az írásra. Felboly-
gatták akkor az én csendes nyugalmamat, én
tehát azóta nem tudok nyugodni és nem hagy-
hatok békét a szegény „Erdélyi Gazdának” sem,
pedig elég távol esik a monostori „*bagolyvár*”-tól
(ahol jelenleg lakom) az Attila-utca 10. száma.
Te pedig, szegény olvasóm, áldozata vagy
mindennek. De hogy tudjad kinek a lelkiismer-
tén szárad, hogy velem minduntalan talál-
kozol, hol folyóiratban, hol heti lapban, elmon-
dom neked viszontagságos „*írói*” pályafutásom
reminiscenciáit. Okuljon belőle az ifjabb nem-
zedék, az öregek pedig talán szívesen veszik,
ha emlékezetükbe idézem a „*régi jó idöket*”.

Mint ujdonsült assistens kezdtem meg pályá-
futásomat 1883 január 1-én a budapesti mű-

egyetem növénytan tanszéke mellett. Még
megse melegeitem ezen nekem annyira impo-
náló állásban (400 frt. évi fizetése volt akkor!).
mikor főnököm boldogult *Klein Gyula* kezembe
nyomta a pennát, hogy írjak cikket a Termé-
szettudományi Közlönynek, amelynek ő egyik
rovat-vezetője volt. A mit én azután megírtam,
az ő mint rovatvezető alaposan „*megfésülte*”
és ímé megjelent az első cikkem. Még most
is büszke vagyok reá, de azért azóta is bánt
a lelkiismeret, hogy pávatollakkal dicsekedtem,
mert cikkemnek talán egy harmadát főnököm
írta meg, korrigálás címe. Büszke voltam
arra is, hogy különnyomatokat is kaptam
cikkemről, amelyeket nagy hetykén szétkül-
döttem a botanika korifeusai között és nagyon
megisztelve éreztem magamat, amikor ők azo-
kat viszonozták. Gyültek így nálam a magassabb
tudományosságok termékei, de az igazat be-
vallva még máig sem olvashattam el azokat.

Az első cikk után jött a többi; a rovat-
vezetőnek mind kevesebb és kevesebb simi-
tani valója akadt és a folytonos biztatás ered-
ményezte, hogy a Term. Közlönnyel összefor-
tam mostanáig, amíg csak az ország új határa
erőszakkal el nem szakított tőle.

Két évi assistenskedés után elkerültem a

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv. - Társaság

Székhelye ideiglenesen Arad később Kolozsvár
Vezérképviselőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron,
Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, Nagyenyeden és Tordán.
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást
nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

A továbbiakban a Cercul emlékirata megállapítja, hogy „az állam féláron osztja ki a földeket”.

(Ez nyilvánvaló tévedés és bizonyítja, hogy a Cerculnak halvány sejtelve sincs az erdélyi agrárreformról, hiszen még a városi utcseprő is tisztában van azzal, hogy nálunk az érték $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ -de, sőt gyakran *egy tizedeért* „osztják” a földet! Kár, hogy nem hallani a Banca Nationala, Româneasca s.b., vagy a jó petroleum-vállalatok részvényeiről is ilyen híreket).

Ezen féláron való földosztásból a Cercul emlékirata levezeti az állam azon jogát, hogy kötelezettségeket rójon a földosztásban részeltetettekre.

Az ily alapon foganatosítható kényszerrendszabályok azonban egyrészt elkéstek, másrészt aligha célravezetők.

Elkéstek, mert a választások alkalmából a földosztó-beszédek az igénylőknek minden feltétel nélkül ígérték a földet, csak arra lévén gondjuk, hogy tullicitálják a másik párt jelöltjét, nem is az egymás, hanem a vitába bele sem elegendő harmadik — az áldozati bárányt képviselő birtokos — bőrére!

Hogy pedig ily, netalán tervezendő kényszerrendszabályok célravezetők már azon egyszerű okból sem lesznek, mert azok végrehajtására — az esetleges jó szándék dacára is sem kellő erély, sem eszköz rendelkezésre nem áll — mindenki tisztában van, aki a földosztásban részesültek mentálitását ismeri!

A „Cercul de Studii Agronomice” ne tudná ezt?

Az utolsó tanács a Cercul részéről: telepíttessenek a jó példaadására alkalmas szakemberek a falvakba!

Valóban *jó tanács*! De mi úgy tudjuk, hogy volt, sőt még most is van elég ily példaadásra hivatott szakember a falvakban. Egy-

részt azonban a jó példa csak akkor ér valamit, ha követésre talál. Már pedig az új földesurak tulnyomó többsége akkor sem tanult semmit a jó példából, ha azt neki osztálylárása adta, például: szász paraszt a romának. Miként fogja követni a példaadás céljából betelepítendő idegen szakembereket? Másrészt az ujonnan telepítendő szakemberek és tanárok (?) vajon megfogják-e bárcsak egyelőre is ütni a régi mértékét, melyeknek a falvakból való kiüldözésére az agrárreform a legjobb uton van!

Ezek volnának a Cercul emlékirata által javasolt orvosszerek, melyek minket is érdekelhetnek. Megváltjuk, hogy ezek hatékonyságát nagy, és úgy véljük, indokolt sképsissel ítélni meg.

Mindezek után még felmerül egy kérdés.

A Cercul de Studii Agronomice aligha a háború és forradalom utáni idők szülötte. De még ha az is volna, feltéhető hogy már annak idején is volt tudomása a készülő agrárreformról.

Jogos tehát a kérdés, hogy miért rejtette véka alá tudása mécsesét akkor, mikor annak lényeg jótékony derengést hozhatott volna a törvényszerkesztők sötét munkájára. Most az ily emlékiratot úgy hívják, hogy „eső után köpenyeg”.

De ne legyünk igazságtalanok! Még élénk emlékezetében van mindnyájunknak, hogy megnyilatkozott annak idején számos érdekelt intézmény és testület — óvást emelve — a külügyminiszter által is Párisban büszkén Európa legradikálisabbjának hirdetett agrárreform — tulhajsolt és a termelés katasztrófájához vezető irama ellen! Persze nem találtak meghallgatásra egy fölényes kézlegyintéssel intézve el a kérdést: nem illetékesek a véleményadásra! Talán azért, mert nagyon is illetékesek voltak! Most aztán megállapítja a válságot a Cercul de St. A., melynek illetékességét kétségbe senki sem vonhatja.

„Ovatosság a bölcsesség anyja” mondja a német közmondás. Az ovatosságot elmulasztották és most annak hiányaiban a mi agrártörvényünk úgy amint van és amint végrehajthatik nem is tesz bölcsességről tanuságot.

B. F.

Gazdasági hírek a Dunántulról.

Nem tudom emlékeznek-e reám az olvasók. Tizenöt évig éltem Erdélyben s bár nem a bérce ország volt szülőföldem, második hazámnak azt tekintem. A sors rendezése távozni kényszerített onnan, de a szép emlékek a kies vidékekről, termékeny rónákról, jó barátokról ma is emlékeimben vannak s nincs az a nap, hogy lélekben ott ne volnék.

A véletlen Magyarországnak a legszebb vidékére a kies Balaton közelébe vetett, ahol egy nagyobb szőlővel, mesterséges halastóval, gőzmalommal ellátott birtokot vetettek. Még 1920. év őszén kerültem ide s a lefolyt két év főbb gazdasági eseményeit, ha rövidesen ismeretiem, azt hiszem érdekelni fogja a szives olvasót.

Kezdünk rendben lenni. Ezzel a mondattal fejezhetem ki Dunántul gazdasági helyzetét. Pedig el sem képzelhető, mit kellett a magyar kormányzatnak, birtokos és gazdasági osztálynak dolgozni, hogy a gazdálkodás a rendes kerékvágásba legyen hozható. A háború lerongyolta, a forradalom lezüllesztette, a kommunizmus pedig egyenesen tönkretette a gazdaságokat. Roskadozó épületek, míveletlen földek, gazos, csenevész gabona, kopott gépek és szerszámok, gebe lovak, kicsontozni való ökrök, tejet nem adó tehenészetek, rakoncátlan, engedelmisséget nem ismerő cselédség, aki ingyen földből, marhából akart urrá lenni, volt

kassai gazdasági tanintézethez segédtanárnak. Gondoltam, hogy „a jó vidéki urak” nem zaklatnak majd az írásért, de nem úgy történt. Kassán u. i. 9 évig együtt tanárkodtam Kovácsy Bélával, aki veje volt id. Sporzan Pálnak, a „Gyakorlati Mezőgazda” nevű hetilap megalapítójának aki azt évtizedeken keresztül kiadta. Kovácsy tehát igyekezett bennem apósa lapja részére munkatársat szerezni. Az öreg úr, a magyaróváriak általános „Pali bácsija” maga is sűrűn biztatott, hogy írjak lapja részére cikket. Neked, kedves olvasóm talán tudomásod sincs, hogy valaha létezett a „Gyakorlati Mezőgazda”? Pedig a régi időben fontos szerepe volt annak a szerény hetilapnak a magyar gazdasági szakirodalomban. A jó öreg Sporzan Pál (atyja az előttem bizonyára élénk emlékezetben élő ifj. Sporzan Pálnak) mindjárt a kiegyezés utáni időszakban alapította szerény kis lapját a béc-i „Der Praktische Lanawirt” mintájára (még a címét is megtartotta az utolsó betűig.) Hiába, mi még német említkön nevelkedtünk. A „Pali bácsi” lapja abban az időben kedvelt lapja volt a vidéki gazdáknak és az öreg úr főleg volt tanítványai sorából szerezte az előfizetőit. A „Gazdasági Lapok”-on, mint az Orsz. Gazd. Egylet lapján kívül, akkor még alig volt más gazdasági szaklap. Az öreg úr azzal is tett szert népszerűsége, hogy előfizetőitől nem kívánt okvetlenül készpénzt, amiből akkor kevesebb volt, mint ma, hanem megelégedett terményekkel is. Ezt az utókor nagyon maliciózusan per-

traktálta, mert akkor még nem volt „búza valuta” mint ma és az internátusokban nem fizettek zsírral, mint napjainkban.

A rossz nyelvek azt mondják, hogy egyik előfizetője azt írta Pali bácsinak, hogy előfizetés fejében szeretne neki almát küldeni, de nem tudja mibe kellene csomagolni? Az öreg úr erre állítólag azt írta volna vissza, hogy az almát kítűnően lehet mákba csomagolni! (Lévén a mákos étel az öreg úr kedvencz étele.)

Tehát ebbe a „Gyakorlati Mezőgazda”-ba kellett nekem cikkeket írni. Pali bácsi váltig azt írta nekem, hogy „inkább gyakorlati irányú” cikkeket írjak. Igen ám de honnan vegyem én a „gyakorlati irányú”? Hiszen ezt csak a hosszú élet tapasztalata adja meg. Akkoriban a fővárosi tudományos világban való nevelkedésemhez híven magasabb ideálok körében járt gondolatvilágom és tőlem azt kívánták, hogy arról írjak, mikép kell az eke szarvát megfogni! Két fővárosi egyetemen tanultam, tanári pályára készültem és csak a sors különös és véletlen kedvezéséből jutottam abba a helyzetbe, hogy a kassai „trágyajogászokat”) tanítsam. Kilenczféle tantárgyat kellett akkor előadnom, igyekeztem tehát ezek köréből cikkeknek való témát keresni. Írtam én növényről, állatról, köről, tyúkokról, halakról, méhekről, apró férgecskékről, le a bacilusokig, de a gyakorlati irányt még sem tudtam eltalálni, úgy hogy emiatt cikketem sokszor a vonal alá kellett sülyesztenem, Pali bácsi bosszuságára.

A 80-as évek végén két agilis óvári tanár: Kossutány és Cserhúti megindította a „Mezőgazdasági Szemlét”. Bár ez magasabb szín-

*) Úgy csúfolták akkor a Kassai gazdászokat.

vonali havi folyóirat, a Gyak. Mezőgazda pedig gyakorlatiasabb hetilap volt, azért mégis konkurenciát csinált Pali bácsinak, miután mind a két lap főleg a volt óvári tanítványokra támaszkodott. Fel kellett tehát frissíteni a szerény a Gyakorlati Mezőgazdát. Ekkor vette át Kovácsy Béla a lap szerkesztését s így ez átkerült M. Óvárról Kassára, én pedig ezzel a szerkesztőség közvetlenebb tűzvonalaiba kerültem. Lettem tehát „főmunkatárs” és nevem Harslinszky Gyulával, Monostori Károlyval és Réti Jánossal egy társaságban diszelgett a címlapon. Harslinszky Gyula akkor a növénytermelés tanára volt a kassai tanintézetben. Cégérnek a név volt, a nagy Harslinszky Frigyesnek, a világhírű botanikusnak fia volt de, Gyula barátunk bár nagyon művelt, képzett és szellemes ember volt de a főmunkatársaságot nem tekintette megfizetésnek, „tentaisszonyban” szenvedett és maga mondta, hogy legjobban szeretné az egész kalamárist az ablakon kidobni.

A lap emelése végett írta meg akkor Kovácsy Monostorival társulva a „Ló és annak tenyésztése” című nagy munkáját, melyet csakhamar a „Sertésenyésztés” követett. E két munka kiadása és terjesztése felszínre hozta akkor a Koczányi és Vitéz-féle kassai könyvkereskedést, melyet később Vitéz egyedül tovább vezetett és a magyar gazdasági szakirodalom valóságos központjává fejlesztett.

Ebben az időben született meg a „Köztelek”, amikor u. i. Ordódy Lajos megvált az Omgeitől és ő magával vitte az egyletnek addigi hivatalos lapját, a „Gazdasági Lapokat”. A „Köztelek” csakhamar magához vonzotta a szakírók ellitjét, így Monostori Károly is lassacs-

*) „Jó vidéki úr” szállóige volt az én időmben Kassán, aminek az eredete az volt, hogy Schuster Konstantin kassai plébános az őt az utcán köszöntő tanintézet intőzőnek úgy felelt: „Isten áldja meg jó vidéki úr”.

1919-ben és 1920 elején minden gazdaság képe.

Ma már kezdünk rendben lenni. Dacára a rossz esős ősnek, mely a vetés idejét nagyon kitolta, nem igen van oly birtok a Dunántul, mely árpa, zab, tavaszbuza, búkköny, répa, burgonya alá fel nem szántotta a földet, de tudok oly gazdaságokat is, ahol az összes földek fel vannak szántva. Az enyhe idő is segít, de nem csak ennek tudható be, hogy az egész Dunántul szép egyenletes, sűrű, bokros s a békeéveket területben meghaladó őszi vetés van. Gondos művelésnek, szakértelemnek a jele ez. Egy szántásba már itt senki nem vet, de annál többen háromba. Közönséges magyar búzát senki nem termel. Van dolga Székácsnak, Legánynak, hogy még jobb nemesített maggal lássák el a birtokokat, s bár e magvak nagyon drágák (rendesen 50% al drágábbak a tőzsdén jegyzett árnál) senki nem sajnálja a pénzt, (Hol vagyunk mi ettől? Szerk.) mert az első évben kilizeti magát a jó vetőmag. A nemesített buza már egyszer el volt terjedve Dunántul, de a háborus évek után újítani kellett azt, most azonban már nagyon terjed a nemesített rozs, árpa, zab is, ujabban pedig a tengeri, amelyből a vezetésem alatt álló gazdaságban is 40 q csöves tengeri termelt 1200 □-öln.

A földek trágya ereje még nem olyan, mint 1914 előtt volt, mert a későbbi időkben az állatállomány nagyon fogyott, azonban egy-két év múlva elérjük azt is, hogy 4-5 év alatt minden gazdaság átrágyázhatja a földjeit. Addig is fokozott művelés segítségével és igénybevételével törtetünk előre, mert itt mindenkit az a szent gondolat hevit: Csak előre.

A Dunántul szép lótenyésztése kezd különbséget lenni mint a békebeli volt. A polgárságnak itt különös érdeke van a muraközi lovak

kán több cikket írt a Közteleknek, mint a Gyakorlati Mezőgazdának, úgy hogy nemsokára írhatta meg az „1000-ik cikk” című híres tárcacikkét, a Köztelekbe, melyet maliciózusan elneveztek akkor „Öncikknek” Ennek a mintájára készül jelenlegi cikkem!

A „főmunkatársaság” még hagyján volt, mert azzal nem járt pontos terminusra való kötelezettség. De csakhamar „rovatvezető” is lettem. A szakirodalomról való referálás rovatát sózták a nyakamba. Ez már kellemlenebb volt, mert minden héten, pontos terminusra kellett rófszámra referádákat előkészíteni. Mert hát írni kellemes dolog, de csak akkor, ha nem muszáj.

Ebből a körből ragadott ki a *Kolozsmonorra* való áthelyezésem. Egy pár év múlva a „Gyakorlati Mezőgazda” is megszűnt. Felzippantotta azt is, mint sok másit, a főváros. A Kovácsy lapja u. i. a fővárosban megjelent „Földművelési Érdekeink”-kel együtt *Magyar Gazdák Lapja* neve alatt egyesült, utóbb az is megszűnt. Ilyenformán tehát kimúlt a világból az én kedves emlékü „Gyakorlati Mezőgazdám”.

Kolozsvárra kerülve, azt hittem, itt talán békét hagynak a szerkesztőségek, óh de keservesen csalódtam! Alig tettem be a lábamat Kolozsvárra, újra bele cseppentem a szakirodalom útvesztőjébe, még pedig változatosság kedvéért mint „felelős szerkesztő”.

„Mezőgazda” volt a címe annak a kis hetilapnak, amely a monostori tanintézet 25 éves jubileuma alkalmából megindult és amelynek szerkesztése minden ellenkezésem dacára az én nyakamba szakadt. Ez a hetilap azért

tenyésztése iránt s most amidőn vas szigorral tiltanak ki a tenyésztésből minden hibás apaállatot, jogosult a remény, hogy pár év múlva tekintélyes exportunk lesz nehéz igaslovakból.

A sertésenyésztés teljes talpraállását az a körülmény gátolja, hogy a sertésárak nagyon ingadoznak. Sok gazdaságnak 1922. év tavaszán milliós veszteségei voltak a hizlálásból, azonban, ha a kivitel megengedésével az árak emelkedése be fog következni, mi sem fog utjába állani, hogy a birtokosok ezt a tenyésztési ágat újra felkarolják, ami — tekintve a sertés szaporaságát — hamar meg fog történni.

Nagyon fellendült a juhtenyésztés, ami a magas gyapjuárakra, a juhsajt és juhturó hiányára és ezen állattenyésztési ág igénytelenségére vezethető vissza. Ugy a finom gyapjas juhok, melyeket 1 hónapig fejni is szoktak, mint a fejős fajták nagy nyájokban láthatók mindenfelé, sőt tenyésztése a falusiak körében is tért hódít. A mi gazdaságunkban is van már erdélyi racka nyáj, melyet az óvári akadémiaától vásárolt friez kosokkal kereszteztünk. Az idén már monostori sajtot ettünk s a balatoni közeli fürdőket is ellátuk ezen finom csemegevel.

A szarvasmarha tenyésztés jön legnehezebben helyre. Két száraz nyár következtében előálló takarmányhiány, az erőtakarmányok drágasága, viszont a tej olcsó ára (nálunk 45 K = 3 L. Budapesten 80—100 K = 6—7 L.) nem kedveznek a fejlesztésének.

Miután azonban a földek trágyát kívánják, a birtokosok még áldozatok árán is fenntartják állományukat s természetesen nemesítik is azt, mert haszon belőle csak így remélhető. A marhahizlálás azonban nagyon nehezen indul meg s bizony a magyar hizott marha

indult meg akkor, mert az E. G. E. akkor ősrégi heilapját, az Erdélyi Gazdát, havi folyóirattá alakította át Két évig huztam ezt az ígát, míg egy alkalmas pillanatot föl nem használva kiugrottam a szerkesztőségéből. A Mezőgazda ekkor megszűnt. Nélkülözhetővé tette az a körülmény, hogy az Erdélyi Gazda akkor ismét heilappá vedlett vissza.

Felzabadultam tehát a szerkesztőség béklyója alól, szabad lettem mint a madár! Szabad szárnyaimra bocsátva még sem tudtam e szabadságomat élvezni, mert már rabja lettem az írásnak. Hol az egyik, hol a másik szaklap bűvkörébe vonzott és én ismét az olvasóközönség elé kerültem. Amióta elszakadtunk régi testvéreinktől, azóta nem áll rendelkezésemre annyi szaklap mint régen, azért kénytelen vagyok az Erdélyi Gazda rovataiba sűrűbben belebotlani és most veled, kedves olvasóm valóságos bűjőcskát játszom, mert hol a vonal fölött, hol a vonal alatt találkozol velem.

Hosszas pályafutásom alatt babonás lettem. Babonám az, hogy ne ellenkezzék az ember a sorsával, hagyni kell a dolgok folyását a maguk medrében. Nem ellenkeztem tehát most sem, amikor az irnivágyás nem hagyott békét.

Azt hiszem most már eléggé „gyakorlati irányban” mozogtam, úgy hogy szegény Pali bácsi is meglenne elégedve velem. De nagy hibát követtem el most, mikor az elmúltak fölött tüprengtem, holott a biblia is azt mondja, hogy a jó gazdának az eke szarva mellől nem szabad hátra tekintenie. Nekem azonban már csakis hátra lehet tekinteni, előre én már nem tekinthetek.

ritka még Budapesten is, nemhogy Wien-nek jusson, mint régen.

A kereskedelmi, ipari és gyógynövények termelése két évvel ezelőtt egyenlő volt a nullával. Ma már nagy cukorrépa, burgonya, kender, dohány-táblák láthatók, kerti terményekben pedig határozottan túltermelés van.

A cselédviszonyok óriási mértékben javultak. A földműves munkásság teljesen kiábrándult a földosztás egyedül üdvözítő voltából s jövőjét jobban látja biztosítva a nagy javadalmazást nyújtó szolgálati állásban. Népünk józanságára vezethető vissza ez a belátás, aminek hordereje kiszámíthatatlan. Nekem ugyanis teljes hitem, hogy a mezőgazdaságot illetőleg mi fogunk Középeurópában az elsők lenni. Itt a képzett gazda még mindig nagy egységekben dolgozik, tudását teljes mértékben érvényesítheti s ahol 4-5000 tanult gazda lendíti előre a mezőgazdaságot s ahol sok százezer kisgazda igyekszik követni az uradalmakat, ott megjön a jutalma a cselédségnek is, mert ott fejlődés, vagyonosodás és jólét következik.

Földosztás itt is van, de az oly mértékben van végrehajtva, hogy a termelés fokozását ne nagyon hátráltassa. Főleg csak az 1000 holdon felüli birtokok kötelesek földet adni még pedig összterületük $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{6}$ részét. Házhelyhez, kerthez hozzájut mindenki, 1-2 hold földet is kap, ami jókora segítség a munkás és cselédnek, hogy fokozatosan egyéb munkával anyagilag talpra álljon, berendezkedjék s akkor midőn a termelés feltételeinek a birtokában van, még több ingatlant szerezzen. Bizony még ez az óvatos földreform is gondot okoz a kormányzatnak, mert az eddig kiosztott több százezer hold föld eddigi cselédei hely nélkül maradtak s így több ezer család kárhóztatja a régi állapot megváltoztatását. Ilyen zökkenések nélkül természetesen el sem képzelhető ily nagy horderejű akció, azonban a birtokos osztály is igyekszik feles számú cselédet tartani s valahogy elhelyezkedik a munkás nép.

Az adózás nyomasztó terheket rak a gazdaságok vállára. Ahelyett hogy zugolódna a gazda, megadással fizet. Pedig ezen nagy összeget mind önmagától és nem a gazdaságtól vonja meg s bizony nem ritkaság a Dunántulon több ezer holdas birtokos, aki egyszerű polgári életet él. Ugy számít, hogy az adó lenne az amit magára költene s miután azt le kell adni, ne a gazdaság érezze meg a nagy kiadást, hanem ő. Ily gondolkodás mellett talpraállásunk még biztosabb és gyorsabb lesz, mert a gazdasági termelés is fokozódik s ezzel is, a nagy adózással is javulni fog a pénzünk. Jó szándékkal, igyekezettel s hála Istennek tudással van eltelve mindenki, bizakodó a hangulat, mert bárhol jár az ember, magas kultura mutatja, hogy *kezdünk rendben lenni*. Szívélyes üdvözlét az olvasónak.

Somogytúr, 1923 január 1.

Jászberényi András

Terjesszük az „Erdélyi Gazdát”
a gazdák körében!

A mételegykor gyógyítása.

A gazdák réme, a juhtartók félelmetes ellensége a mételegykor. Vannak esztendőök és vidékek, ahol a juhállomány 70—80 százaléká is elpusztul felbecsülhetetlen kárt okozva az egyénnek és a köznek. A múlt évben Szászrégen környékén 1 gazdának 400 juha pusztult el. Radnót vidékén, az Alsóárai kerületben, Nagyszeben tájékán, Fogarasban, Háromszékben, Csikban a juhállomány jelentékeny része esett áldozatul a járványszerűen fellépett betegségnek, a Szilágyságon egy uradalomban 40 tinó pusztult el és a gazda tehetetlenül állott a bajjal szemben. A különféle gyógyítószerek mind hiábavalónak bizonyultak, amely nyáj felszedte a mételegykor, az el is pusztult.

A gazdák legtöbbje elkötölyvetyélte jószágát, gondolván vesztett fejszének a nyele. Lehetett is 70—80 leiért a vásáron annyi mételegykor birkát kapni, amennyit csak akart az ember.

Ebben az esztendőben, különösen azokon a vidékeken, ahol vizenyők a legelők, nagyobb erővel lépett fel a mételegykor, még pedig a jelentések szerint nem csak a juhoknál, hanem a szarvasmarháknál is. Ma már a sok haszontalan, értéktelen szer mellett a mételegykorra egy olyan gyógyszer van, amely feltétlen biztos hatásának bizonyult és biztosan meggyógyítja az állatokat. Ez a *Distol*. Ismerik már az egész világon, Magyarországon csak úgy, mint Jugoszláviában, Bulgáriában, Angliában, sőt a tengeren túli államokban is minden juhtenyésztő gazda ezzel védekezik a mételegykor ellen.

Erdélyben is ismerték már a múlt években is, de csak a nagyobb gazdaságok tudtak hozzá jutni. A bodfalu cukorgyár birtokán, gr. Teleky, gyalui Rozenberger, Récsey Endre és más nagyobb gazdaságokban már a múlt években tökéletes eredményeket értek el. Most, hogy a *Distol* Erdélyben kapható és mindenki által könnyen hozzáférhető lett, semmi akadály sincs annak, hogy minden juhtartó ezt a biztos szer használja. Csak idejekorán kell a *Distol* alkalmazni és nem szabad addig várni, míg a beteg állatok teljesen leromlanak.

Már egy hét után szemmel láthatóan gyarapodnak az állatok. 6—8 hét után a juhok súlytöbblete a 20 százalékot is meghaladja, a szarvasmarháknál pedig a 15 százalékot. A juhok

gyapja újra kinő, a tejszolgáltatás is növekedik, a vemhességre sincsen semmi káros hatással, tehát a bárány megmarad.

A gazdák bizalmatlanságát, amely a sokféle haszontalan szer miatt indokolt, úgy találjuk leküzdhetőnek, ha kézzelfoghatóan bizonyítjuk a gyógyszer biztos hatását. Ezért Kolozsvárott az E. G. E. telkén 6 juhon kísérletet végeztünk. A kezeléskor leöltünk egy juhot, amelynek májából kanalizni lehetett a mételegykor, a kezelés után leölt állat májában egyetlen mételegykor sem volt található. A *Distol* mind elpusztította a férgeket. Azt tanácsoljuk, hogy kezeljen egyelőre a gazda 5—6 állatot *Distollal* és az elért eredményhez képest cselekedjék a többinél. De összetett kézzel ne nézze jószágá pusztulását, sem pedig ne adja potomáron mételegykor kezére állatjait.

Répatermelőink 1923. évi cukorellátásának feltételei.

1. Termelőink 1923. évi cukorjándóságát katasztrális holdanként minimális 100 q répatermést véve alapul, a következő mennyiségekben állapítjuk meg:

$\frac{1}{4}$ hold bevetése esetén egész évi jándóság 24 kilogramm.

$\frac{1}{2}$ hold bevetése esetén egész évi jándóság 72 kilogramm.

1 hold bevetése esetén egész évi jándóság 100 kilogramm.

$\frac{1}{4}$ hold és $\frac{1}{2}$ hold között, $\frac{1}{2}$ hold és 1 hold között és 1 holdon felüli területnél minden teljes 100 ö² bevetést és megművelt terület után további 2 és $\frac{1}{2}$ kilogramm.

Maximális évi mennyiség, amit egyes termelőinknek termelésük alapján kiadunk 5 métermázsa.

Gazdatiszteknek, amennyiben az általuk megművelt terület öt holdnál nagyobb, holdanként évi 10 kilogramm cukrot adunk k egyenlő negyedévi részletekben.

2. Amennyiben a bevetett terület a leköttinél kisebb volna és rossz művelés vagy bármely más oknál fogva a várható répatermés becslésünk szerint a holdankénti minimális 100 q alatt maradna, jogunkban áll fenti cukormennyiségeket arányosan csökkenteni és

a már kiadott mennyiségeket a későbbi negyedekbe beszámítani.

3. A cukor ára kilogrammonként 19 Lei, de fentartjuk, hogy ezen árat az év folyamán felemeljük vagy csökkentjük. A cukor az átvételkor készpénzben fizetendő be pénztárunknál.

Az I. negyedévi cukorjándóság január 1 és március 31,

a II. negyedévi cukorjándóság április 1 és június 30,

a III. negyedévi cukorjándóság július 1 és szeptember 30,

a IV. negyedévi cukorjándóság október 1 és december 31 között veendő át. Az ezen határidőkben át nem vett cukorra megszűnik mindennemű igényjogosultság.

A IV. negyedévi cukrot, ha 1922. évi készletünk elfogyott, csak az 1923. évi üzemi megindítása után szolgáltatjuk ki.

Marosvásárhely és Vidéke Cukorgyár Rt. gyári üzletvezetősege.

Kérdések és feleletek.

A K. D. S. műtrágyát mikor kell adni a hagymának, ültetés előtt vagy ültetés után poralakban e vagy vízben oldva? Sz. G.

A koncentrált káli doppel superfoszfátot a hagyma trágyázására lehet szilárdan és oldott állapotban is felhasználni. Szilárd állapotban kötött nehéz talajon őszel, míg laza homok talajon tavasszal szétszórva.

A hagymának különben szerintem legjobb trágyázási módja a következő: 1000 m² területre:

60 m. m. (12 szekér) érett istállótrágya.

35 kgr. K. D. S.

45. kgr. 17—18%-os superfoszfát.

30. kgr. kénsavas ammoniák.

A K. D. S. gyöngye hígított oldatát a második kapáláskor visszük a talajba, melyet két hét múlva megegyeszer megismétlünk. Ugyan ebben az időben — az öntözés helyett — poralakban is elszórhatjuk.

Melyik műtrágya jó a dinnyének és egy fészekbe mennyit tehetünk? Sz. G.

A sárgadinnye gyökerei a szilárd tápsó iránt nagyon érzékenyek. Épen ezért a fészkekbe jóval előre, a vetés vagy ültetés előtt kell elhelyezni.

Egy fészekbe a nagymennyiségű istállótrágyán és esetleg komposzt földön kívül teszünk:

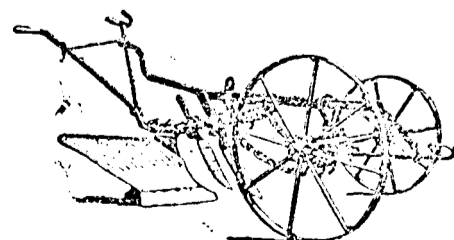
Megérkeztek a TEJGAZDASÁGI CIKKEK!

eredeti „ALFA”-tejszeparátorok,- tejmérők,- tejszűrők,- tejkannák,- tejgyűjtőedények,- láctóméterek,- vajköpülők,- vajformák, „ALFA” TARRAKMÁNYPROLÓK, stb.

Gazdagsági gépek, műszaki cikkek stb. állandóan raktáron.

Telefonsám:

2—36.

Sürgönczim:

Hanncomp.

HANN és TÁRSA

3360

GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u.) Nr

20 grm supertoszfátot
10 grm 40% os koncentrált kálisót vagy
a K. D. S.-ből ugyanennyit.

E tápsókat a fészkekben alaposan el kell keverni levetőleg oly mélyen (5—8 cm.) juttasuk a talajba, hogy oda a növény gyökerei csak a fejlődés későbbi időpontjában jussanak.

Az első metszés után a sárga dinnyét öntözhetjük gyöngye hígított oldattal, 10 napi időközökben. Az öntözést azonban a dinnye érését egy hónappal megelőzően be kell szüntetni, mert különben az érés idő kiolódik.

A higitás aranyára tanácsot adni nem lehet, mert a növény fejlettségi fokától, a talaj tápanyag tartalmától, a talaj nedvességétől stb. függ. Minden egyes alkalommal kísérletet kell tenni, ha 24 óra alatt a növény nem sáyni meg, akkor esetleg sűrűbb oldattal is öntözhetünk.

P. Nagy Sándor.

Egyleti élet.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályainak ülése.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya 1. hó 20-án dr. Péter Béla elnöktete alatt ülést tartott. A szakosztály a gyógynövénytermelés felkarolása, a vetésterület növelése és a termelés színvonalának emelése céljából erőteljes akciót óhajt indítani a gazdaközönség körében. A termelés fejlesztésének fő akadályá eddig a gyógynövényt vásárlók hiánya volt. Magyarországon a tavaly már 100 millió fölül volt a gyógynövényekből a kivitel. Erdély klímája a gyógynövénytermelésre sokkal megfelelőbb mint a magyarországi, meg is alig van számottevő kivitelünk e cikkekből. Kívánatos volna ezért úgy a termelésnek, mint a vadon termő gyógynövények gyűjtésének olyan piacot teremni, hogy a gazda megfelelően tudja értékesíteni áruját. Erre ma igen jó alkalom kínálkozik és ez a körülmény is tette szükségessé a kérdésnek a szakosztály kebelében való megbeszélését.

A gabonatermelés a rekvirálásokkal és maximálásokkal való örökös, szünetnélküli zaklatások miatt egyre szűkebb térre szorul. A gabona vetésterületeket a nagyobb jövedelmet nyújtó ipari, kereskedelmi és gyógynövények keil, hogy ellogialják, ha a földreform kapcsán redukált területek jövedelméből való megélhetésre kényszerítik a kormányok a gazdákat. A szakosztály feladata volna a termelés megszervezése szaktanácsok, utasítások adása és a megfelelő értékesítésről való gondoskodás. Mindezeket a szakosztály egyhangulag vállalni is

határozta és felkérte az elnökséget, az ügy érdekében szükséges lépések megtételére.

A nagyobb gazdaságok felosztása kapcsán igen sok épület maradt kihasználatlanul. Ezeket ugyszólván minimális költséggel belehet rendezni száritóknak és így e fontos kellék biztosíthatása esetén mindjárt nagyobb területek foghatók be a nagy jövedelmet biztosító gyógy-növénytermelésre.

Tisztelt Gazdatárs!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet kebelében mozgalom indult meg a gyógynövénytermelés felkarolására, miután Romániában ez a termelési ág még szünetel és úgy a hazai gyógynövény-fogyasztás fedezése, valamint a külföldre való szállítása érdekében nagy szükség van egyes gyógynövények termelésének felkarolására.

Miután ma magas árak uralkodnak a gyógynövénypiacon, nagyon érdemes lenne, ha gazdáink a gyógynövénytermelést felkarolnák. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Növénytermelési Szakosztálya hajlandó a termelő gazdák érdekeit közösen képviselni és a gazdák érdekében minden szükséges biztosítékról gondoskodni, ha a gazdák viszont vállalják a termelést és termelésük értékesítésére az egyletnek megbízást adnak.

A gazda szempontjából a legfontosabb kérdés a termény biztos átvétele és pontos kifizetése. Ebben a tekintetben az egylet teljes biztosítékot szerez.

Erdély és a kapcsolt területek gyógynövénytermelését, valamint a vadon termő gyógynövények gyűjtését biztos alapokon csak úgy szervezhetjük meg, ha a gazdák az Erdélyi Gazdasági Egylet védő szárnyai alatt egyesülve közösen vesznek részt a termelés és gyűjtés felkarolásában.

Felkérjük ezek alapján T. Gazdatársainkat, sziveskedjenek mielőbb közölni, hajlandók volnának-e a gyógynövénytermelés felkarolására és milyen arányban? Együttal kérjük azt is közölni, hogy egynyári növényeket óhajanak-e termelni, amelyek termelése tehát az első évben teljesen lejár, vagy hajlandók e több éves növényeket is termelni, amelyek tehát több éven keresztül adnak hozamot?

Kolozsvárt, 1923 január 22 én.

Gazdatársi üdvözzel:

Dr. Péter Béla s. k. Török Bálint s. k.
sz. o. alelnök. sz. o. előadó.

Az E. G. E. taglétszámának emelkedése.

A tavaly átlag minden másfél napon jelentkezett az E. G. E. tagjai sorába való felvételre egy gazda. Az egyesület több különféle irányu akciót kezdeményezett a lefolyt évben, amelyek egyre több gazda jólétének fokozását és érdekeinek több oldalú védelmét eredményezik. Ennek megfelelően nagyobb kell legyen az idén a felvételre jelentkezők száma is. Az idén minden napra kell jusson egy új tag. Még csak január 26-án vagyunk és már 28 új tag jelentkezett. Az „Erdélyi Gazda” karácsonyi számához egy tagsági nyilatkozatot mellékelünk azzal a kérelemmel, hogy minden tag szerezzen egy új tagot az E. G. E. nek. Kérjük T. Tagtársainkat hogy a kezeik között levő tagsági nyilatkozatokat ne dobják papirkosárba, mert az a saját tagdíjaikból fizetett százakba került az egyesületnek, hanem vegyék magukhoz és a legelső gazdával akivel találkoznak és nem tagja az E. G. E.-nek irassák alá és küldjék be az egylet titkári hivatalába, hogy a legközelebbi igazgató-választmányi ülésig az új év minden napjára jusson egy új tagul jelentkező gazda.

Kérem a Cukorrépatermelők Szövetségének bizalmi férfiaihoz. Felkérjük a Cukorrépatermelők Szövetségének bizalmi férfait, hogy a körletükben levő répatermelők neveinek aláírása után haladéktalanul, de legkésőbb február 1-ig küldjék be a tagsági nyilatkozatokat az E. G. E. titkári hivatalához, (Kolozsvár, Attila-u. 10.) avagy Marostorda vármegyéből a Földmives Szövetséghez (Marosvásárhely).

Szövetkezés.

A magyarországi Hangya. Ennek az esztendőnek májusában fogja a Hangya hivatalosan megünnepelni fennállásának negyedszázados évfordulóját, a naptár szerint azonban január hó 23-án volt huszonöt esztendeje annak, hogy a magyar gazdatársadalomnak, a magyar szövetkezeti eszmének ez a ma már hatalmas alkotmánya épülni kezdett. Ez a hivatalos alakulás napja. Ekkor rakták le a Közraktár-utcai palota első alapkövét, ekkor indult diadalutjára a magyar szövetkezés eszméje.

Ebből az alapkövből lett hatalmas vára a földmivelő nép millióinak. A Romániához csatolt területen működő „Hangya” szövetkezeteket is büszkeséggel töltheti el a negyedszázados

„Nitrogén” Részv.-Társ. Dicsőszentmárton.

Állandó lerakatok:

Sváb
Gazdasági
Egyesület
Temesvár.

Hann és Tsa
Kolozsvár

A legjobb tavaszi trágya

a MÉSZNITROGÉN!!

Állandó lerakatok:

Erdélyi
Szász Gazd.
Egyesület
N.-szeben.

Deutsch A.
Arad.

Medgyes, Segesvár, Brassó.

3480

Medgyes, Segesvár, Brassó.

mult, amelyeknek nagyrészt egy központ közelében ugyanazon szellemben folytatott altruisztikus munkával töltötték el a nép javára. A román imperium óta az ideszakadt festvészövetkezeteknek új évfordulói vannak és így a negyedszázados jubileumon résztvevők sorából az üdvözlők sorába állva küldik üdvözlőiket és jókívánataikat a testvorszövetkezeteknek.

Vegyes közlemények.

Biztos hatású növényvédelmi szerek jönnek forgalomba. A gabona, szőlő és gyümölcsstermelő gazdaközönség már régen nélkülözi a jó csávázó szerek: vértetű, fuzikladium, rogya, monilia, rothadás, penész, levél fodrosodás, zöldhernyók, hangyák; egres-, alma-, szőlőlisztharmat stb. növényi betegségek elleni védőszereket. A Hann és Tsa cégnek sikerült megállapodásra jutni az újpesti *Chinoi* vegyipari R.-T.-gal, ezen kipróbált szerek előállításával, melyszerint ezekből Erdélyben lerakatot létesít. E növényvédelmi szerek már utban is vannak Kolozsvár felé és amint megérkeznek és kaphatók lesznek, ismertetni fogjuk azokat olvasóinkkal. A *Chinoi* gyár készíti a májmétey biztos, egyesületünk által is kipróbált gyógyszerét a *Distoll* is, amely már is megrendelhető egyesületünk útján is. Adagolására nézve az egyesület titkári hivatala díjtalanul nyújt felvilágosítást.

E. G. E. könyvtár a gazdaköröknek és szövetkezeteknek. A jó könyvek jó barátok. Jóbarátra pedig soha nem volt nagyobb szükség, mint napjainkban. Az E. G. E. Irodalmi és könyvkiadó szakosztálya mintegy 60 drb. a növénytermelés és állattenyésztés körébe vágó füzetet adott ki. Ezek drb.-ként egy pár leírt kaphatók az E. G. E. titkári hivatalában és 5—10 drb.-nál nagyobb számban való megrendelés esetén már 25—50% engedménnyel szerezhető meg a füzetek. Szerezze meg ezeket minden gazdakör és szövetkezet, állítson be tagjai részére 100—200 L-ért egy E. G. E. kölcsönkönyvtárat. Csekély kölcsöndíj felszámításával rövidesen könyvtárszekerényt is csinálthatnak és új könyvekkel is gyarapíthatják a gazdaköri vagy szövetkezeti E. G. E. könyvtárat.

A sertéskiviteli tilalom feloldása Jugoszláviában. A minisztertanács elhatározta, hogy a 70 kg. on felüli súlyú sertés, további zsír és szalonna kiviteli tilalmát feloldja.

Viszhang a Cukorrépatermelők Szövetségének munkájára. A régi és még a mai cukorrépa termelői szerződésük szerint is a termelők tulsúly címen minden 100 mm. répara 5 mázsát ingyen kell adjanak a gyáraknak. Ez a gyárak között nemzetközi megállapodás. A Cukorrépatermelők Szövetsége a tavaly reámutatott, hogy ilyenformán az egyes országok répatermelői több ezer waggon rakományt kitevő répat adnak milliókra menő értékben a gyáraknak ellenszolgáltatás nélkül. A tavalyi akciónak viszhangja gyanánt olvassuk a Köztelekből, hogy a magyarországi cukorrépatermelők hasonlóképpen tiltakoznak az 5% tulsúly levonása ellen. Reméljük, hogy 1—2 éven belül e nemzetközi megállapodást is sikerül a gazdák nemzetközi megállapodásával megváltoztatni és így milliókra menő érték marad a gazdák zsebében. Ily értelemben a csehszlovák és német gazdák körében is megindult már a mozgalom.

PIAC.

Országos vásárok.

Január 28-án. Hódos, Mikeszász, Székelyhódos.
 „ 29-én. Szászsebes, Zám.
 „ 20-án. Kürpöd.
 „ 31-én. Barót, Ditró, Etéd.
 Február 1-én. Bilhardioszeg, Etéd, Katona, Nagyekemező, Szászszentgyörgy, Teke.
 „ 2-án. Csikszereda, Királydaróc, Nyáradmagyaros, Opécska, Somkerék, Szatmárnémeti, Ujszentanna.

3-án. Erdőd, Gyéres, Moricföld, Prázmár, Szamosujvár, Ujgyház, Vaskoh.

A cukor áruk. A háborus vaklárma nyomán a kristálycukor ára 23 L-ről 27 L-re emelkedett Kolozsváron. A kocka cukor ma már 32 L kg.-ként. A készleteket visszatartják, a forgalomban alig van cukor.

Szesz üzlet. A kolozsvári szeszpiac, mint általában minden esztendőben, ilyenkor meglehetősen ellanyhult. Más években azonban ünnepek előtt és alatt sokkal élénkebb volt a szeszforgalom, mint az idén. A kereslet minimális és az árak hanyatló tendenciát mutatnak. Adózott tiszta szesz vagonként 39—40, kicsiben 41—42, lei között ingadozik. Pálinkafélék közül Szilvápálinkát, u. n. husvétit, tiszta minőségűt 49—50 leiert ajánlanak. Seprópálinka 50—55 lei, kicsiben mindkét pálinkafajtát 60—65 leiert adják.

Nyersbőr áruk. Irányárak: Szopó 7 kg.-ig 32 lei, 8—25 kg.-ig 24—25 lei, 26—35 kg.-ig 28 lei, 35 kg.-tól feljebb 29 lei. Bivalybőrök 20 százalékkal olcsóbbak. Faggyu, nyers 19—20, olvasztott 30 lei kg.-ként.

HIRDETÉSEK.

Felhívás.

A Marosfalu és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezetnek 1922 március 14-iki közgyűlésén a felszámolást kimondó határozata folytán felhívjuk mindazokat, akiknek a szövetkezettel szemben bármily követelésük fennállna, követelésüket 6 hónapon belül jelentésük be a szövetkezet felszámoló bizottságához.

Marosfalu, 1923 január 2. 3495

A felszámoló bizottság.

Kányádi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1823 évi február hó 25-én d. u. 3 órakor a községházánál évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24 §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő Tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés március hó 4-én fog megtartani, mely tekintet nélkül a tagok számára határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922 év december 31-én a tagok száma 291, üzletrészeinek száma pedig 966 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Kányád 1923 január hó 16-án. Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lei. Állást keresők részére 20 szölg 10 lei.

Gazdasági iskolát végzett, kertészetben is jártas, Ispáni vagy kertészeti állást keres 1923 január 1-re. Cim a kiadóban. 343

A végvári Gazdakör 100 q árpakalászu tavasz-buzát keres megvételre vetőmagul. Ajánlatot az ár megjelölésével kér a végvári Gazdakör. Tormac, (Végvár) Temes megye.

Alkalmazást keres az E. G. E. titkári hivatala útján: 8 okl. gazdatiszt, 30 földmives iskolát végzett Ispán, 5 gyakorlati képesítéssel bíró Ispán.

Betöltendő állások az E. G. E. titkári hivatala útján: 2 intézői állás, 2 tejjgazdasághoz értő, 1 nagyobb gazdaság önálló vezetésére alkalmas Ispáni állás, 3 méhészt-vincelléri állás.

Eladó: Egy pár kitiűő gyors járású faj kocsi, egy négy éves félvér mén „filu” Döry tenyészigazolvánnyal, egy drótszörű 8 hónapos pedigre tacsó szuka. *Próhászka-gazdaság, Delta.* 3481

Pincemestert keresek, ki a pincegazdaság minden ágában megfelelő jártassággal bír. Dr. Cs. N.

Baltacín lóhere és lucerna vetőmagot keresünk megvételre, kisebb-nagyobb mennyiségben. — Cim a kiadóban. 1942

Nőtlen botos Ispánt keresek, ki vezetésem alapján lelkiismeretesen ellátja teendőit. A gazd. gégek kezelésének ismerete megkívánatik. 1796

Ispánt keresek szerény igényekkel, ki jó bizonyítványokkal és nagyobb praxissal bír, — a komló, lencse, mák, here termesztéshez ért. Bizonyítványok a kiadóba küldendők. 1877

5 waggon tavaszbuza, 5 waggon árpa, 5 waggon florentini tengeri és 10 mm baltacín vetőmagot keresünk megvételre. [63, 67, 19, 42.]

Garantált tavaszbuza vetőmag kapható gazdaságba. Leveleket a kiadóhivatal továbbít. 3484

Vigyázat földmivesek!

Még mindig előfordul, hogy a Kwizdaféle korneuburgi állatgyógyászati készítményeket hamisítják. Ezek a hamisítványok teljesen értéktelenek. Csakis a lóvédjeggyel ellátott készítmények valódiak és csakis ilyeneket fogadjunk el.

A vételnél kérjünk kifejezetten Kwizdaféle Restitutions fluidot, „Marha és Sertés tápport”. Ha a gyógyszerárakban és drogériákban nem kapható, forduljunk egyenesen a főlerakathoz, „Gea”-Krayner R.-T.-hoz, Temesvár.

3479

„SĂMĂNTA” vetőmagnemesítő r.-t. Bucuresti.

A tavaszi vetésre ajánlunk különböző típusu nemesített

zab és takarmányrépa vetőmagokat

Cenadul marei (Ócsanádi, Torontál megyei) növénynemesítő állomásunk tenyészetéből. Zabfeleségeink a folyó évben 500 kg.-al haladták meg holdanként a nem nemesített zab hozamát.

Megkeresések Ócsanádra intézendők.

3482